

ประกาศสภาวิชาชีพบัญชี

ที่ ๔๑/๒๕๖๑

เรื่อง มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๔ (ปรับปรุง ๒๕๖๑)

เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ (๓) และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่กำหนดให้สภาวิชาชีพบัญชีมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดและปรับปรุงมาตรฐานการบัญชี เพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการจัดทำบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชีและกฎหมายอื่น ทั้งนี้ มาตรฐานการบัญชียังต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว จึงจะใช้บังคับได้

สภาวิชาชีพบัญชี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี ในการประชุมครั้งที่ ๕๓ (๓/๒๕๖๑) เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ที่ ๒๖/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๔ (ปรับปรุง ๒๕๖๐) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ข้อ ๓ ให้ใช้มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๔ (ปรับปรุง ๒๕๖๑) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ตามที่กำหนดท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

จักรกฤษณ์ พาราพันธกุล

นายกสภาวิชาชีพบัญชี

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2561)

เรื่อง

การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

คำแถลงการณ์

มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 24 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งเป็นฉบับปรับปรุงของ คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศที่สิ้นสุดในวันที่ 31 ธันวาคม 2560 (IAS 24: Related Party Disclosures (Bound volume 2018 Consolidated without early application))

มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ มีการปรับปรุงจากฉบับปี 2560 โดยปรับปรุงการอ้างอิงมาตรฐานการ รายงานทางการเงินฉบับอื่น แต่ทั้งนี้ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงถ้อยคำหรือเนื้อหาใดๆ

สารบัญ

	จากย่อหน้าที่
วัตถุประสงค์	1
ขอบเขต	2
ความมุ่งหมายของการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	
ที่เกี่ยวข้องกัน	5
คำนิยาม	9
การเปิดเผยข้อมูล	13
ทุกกิจการ	13
กิจการที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาล	25
วันถือปฏิบัติและการปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง	28
การยกเลิกมาตรฐานการบัญชีฉบับเดิม	29

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ประกอบด้วยย่อหน้าที่ 1 ถึง 29 ทุกย่อหน้ามีความสำคัญเท่ากัน และมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ต้องอ่านโดยคำนึงถึงข้อกำหนดของ กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2558) ในกรณีที่ไม่ได้ให้แนวปฏิบัติในการเลือกและการใช้นโยบายการบัญชี ให้กิจการถือปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด (เมื่อมีการประกาศใช้)

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2561)

เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

วัตถุประสงค์

- 1 มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มั่นใจว่างบการเงินของกิจการได้เปิดเผยข้อมูลที่จำเป็นเพื่อให้ผู้อ่านตระหนักถึงความเป็นไปได้ที่ว่าฐานะการเงินและกำไรหรือขาดทุนของกิจการอาจได้รับผลกระทบจากการที่กิจการมีบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน และจากการมีรายการและยอดคงค้าง รวมถึงภาระผูกพันกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ขอบเขต

- 2 มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ต้องถือปฏิบัติกับ
 - 2.1 การระบุลักษณะความสัมพันธ์ และรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
 - 2.2 การระบุยอดคงค้าง รวมถึงภาระผูกพันของรายการระหว่างกิจการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
 - 2.3 การระบุสถานการณ์ที่ต้องเปิดเผยรายการตามข้อ 2.1 และ 2.2 และ
 - 2.4 การกำหนดการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายการระหว่างกันเหล่านั้น
- 3 มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกิจการที่เกี่ยวข้อง รายการและยอดคงค้าง รวมทั้งภาระผูกพันของรายการบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัทใหญ่ หรือผู้ลงทุนที่มีการควบคุมร่วมใน หรือมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญเหนือผู้ได้รับการลงทุนตามที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง งบการเงินรวม (เมื่อมีการประกาศใช้) หรือมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง งบการเงินเฉพาะกิจการ (เมื่อมีการประกาศใช้) มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้นำมาใช้กับงบการเงินแต่ละกิจการด้วย
- 4 กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันและยอดคงค้างของรายการกับกิจการในกลุ่มเดียวกันในงบการเงินของกิจการ รายการและยอดคงค้างของรายการ

กับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันที่เกิดขึ้นภายในกลุ่มกิจการจะถูกตัดออกไปในการจัดทำงบการเงินรวมของกลุ่มกิจการ ยกเว้นรายการและยอดคงค้างของรายการระหว่างกิจการที่ดำเนินธุรกิจด้านการลงทุนกับบริษัทย่อยของกิจการเหล่านั้นซึ่งวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนในการจัดทำงบการเงินรวมของกลุ่มกิจการ

ความมุ่งหมายของการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

- 5 ความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันเป็นเรื่องปกติทางการค้าและการประกอบธุรกิจ ตัวอย่างเช่น การที่กิจการมีกิจกรรมทางธุรกิจผ่านบริษัทย่อย การร่วมค้า และบริษัทร่วมบอยครั้ง ซึ่งภายใต้สถานการณ์เหล่านี้ความสามารถของกิจการในการส่งผลกระทบต่อนโยบายการเงินและการดำเนินงานของผู้ได้รับการลงทุนเกิดขึ้นโดยผ่านการควบคุม การควบคุมร่วม หรือการมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ
- 6 ความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันอาจมีผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุนและฐานะการเงินของกิจการ บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันอาจทำรายการที่บุคคลหรือกิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกันไม่ทำ ตัวอย่างเช่น กิจการขายสินค้าในราคาทุนให้แก่บริษัทใหญ่ ซึ่งอาจไม่ขายให้กับลูกค้ารายอื่นในเงื่อนไขเดียวกัน นอกจากนี้ รายการระหว่างกิจการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันอาจไม่เกิดขึ้นในจำนวนเงินเดียวกันกับรายการระหว่างกิจการกับบุคคลหรือกิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน
- 7 กำไรหรือขาดทุนและฐานะการเงินของกิจการอาจได้รับผลกระทบจากความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันแม้ไม่มีรายการระหว่างกันเกิดขึ้น การมีความสัมพันธ์เพียงเล็กน้อยกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันอาจเพียงพอที่จะส่งผลกระทบต่อรายการที่กิจการมีกับบุคคลหรือกิจการอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกัน ตัวอย่างเช่น บริษัทย่อยอาจเลิกความสัมพันธ์กับคู่ค้าเมื่อบริษัทใหญ่ซื้อบริษัทย่อยอีกแห่งหนึ่งซึ่งทำธุรกิจประเภทเดียวกับคู่ค้า กิจการหนึ่งอาจระงับกิจกรรมบางอย่างเพราะได้รับอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญจากอีกกิจการหนึ่ง เช่น บริษัทย่อยอาจได้รับคำสั่งจากบริษัทใหญ่ไม่ให้ดำเนินการด้านวิจัยและพัฒนา
- 8 จากเหตุผลดังกล่าว ข้อมูลหรือความรู้เกี่ยวกับรายการของกิจการ ยอดคงค้างของรายการเหล่านั้นรวมถึงภาระผูกพัน และความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน จึงอาจมีผลกระทบต่อผู้ใช้งบการเงินในการประเมินการดำเนินงานของกิจการ ความเสี่ยงและโอกาสทางธุรกิจของกิจการนั้น ๆ

คำนิยาม

- 9 คำศัพท์ที่ใช้ในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้มีความหมายโดยเฉพาะดังนี้

บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	หมายถึง บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่เป็นผู้จัดทำงบการเงิน (มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้หมายถึงกิจการที่เสนอรายงาน)
---------------------------------	--

- 1) บุคคลหรือสมาชิกในครอบครัวที่ใกล้ชิดของบุคคลนั้น
เกี่ยวข้องกับกิจการที่เสนอรายงานถ้าบุคคลนั้น
 - 1.1) มีการควบคุมกิจการ หรือมีการควบคุมร่วม
ในกิจการที่เสนอรายงาน
 - 1.2) มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญเหนือกิจการที่
เสนอรายงาน หรือ
 - 1.3) เป็นสมาชิกของผู้บริหารสำคัญของกิจการที่
เสนอรายงาน หรือบริษัทใหญ่ของกิจการที่
เสนอรายงาน
- 2) เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่เสนอรายงาน
หากเข้าเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้
 - 2.1) กิจการและกิจการที่เสนอรายงานเป็น
สมาชิกในกลุ่มกิจการเดียวกัน (ซึ่งหมายถึง
บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย และบริษัทย่อย
ในกลุ่มเดียวกันซึ่งเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน)
 - 2.2) กิจการหนึ่งเป็นบริษัทร่วมหรือการร่วมค้า
ของอีกกิจการหนึ่ง (หรือเป็นบริษัทร่วม
หรือการร่วมค้าของสมาชิกในกลุ่มกิจการ
ซึ่งกิจการเป็นสมาชิก)
 - 2.3) กิจการทั้งสองเป็นการร่วมค้าของบุคคลที่
สามคนเดียวกัน
 - 2.4) กิจการหนึ่งเป็นการร่วมค้าของบุคคลที่สาม
และอีกกิจการหนึ่งเป็นบริษัทร่วมของบุคคล
ที่สาม
 - 2.5) เป็นโครงการผลประโยชน์ตอบแทนหลัง
ออกจางานสำหรับผลประโยชน์ของ
พนักงานของกิจการที่เสนอรายงาน หรือ
กิจการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่เสนอรายงาน
หากกิจการที่เสนอรายงานเป็นโครงการ
ผลประโยชน์เอง นายจ้างซึ่งเป็นผู้ให้การ
สนับสนุนเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่
เสนอรายงาน
 - 2.6) กิจการถูกควบคุม หรือถูกควบคุมร่วมโดย
บุคคลที่ระบุในข้อ 1)

- 2.7) บุคคลตามที่ระบุในข้อ 1.1) มีอิทธิพลที่มีนัยสำคัญเหนือกิจการ หรือเป็นสมาชิกของผู้บริหารสำคัญของกิจการ (หรือของบริษัทใหญ่)
- 2.8) กิจการหรือสมาชิกในกลุ่มกิจการซึ่งกิจการเป็นสมาชิก ซึ่งให้บริการด้านผู้บริหารสำคัญกับกิจการที่เสนอรายงานหรือบริษัทใหญ่ของกิจการที่เสนอรายงาน

รายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	หมายถึง	การโอนทรัพยากร บริการ หรือภาระผูกพัน ระหว่างกิจการที่เสนอรายงาน และบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน โดยไม่คำนึงว่าได้มีการคิดราคาระหว่างกันหรือไม่
สมาชิกในครอบครัวที่ใกล้ชิดของบุคคล	หมายถึง	<p>สมาชิกในครอบครัวของบุคคลใดๆ ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อหรืออาจได้รับอิทธิพลจากบุคคลนั้นในการทำรายการกับกิจการ ทั้งนี้สมาชิกในครอบครัวที่ใกล้ชิดให้รวมถึง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) สามี ภรรยา และบุตรของบุคคลนั้น 2) บุตรของสามี ภรรยาของบุคคลนั้น และ 3) บุคคลในอุปการะของบุคคลนั้นหรือของสามีภรรยาของบุคคลนั้น
ค่าตอบแทน	หมายถึง	<p>ผลประโยชน์ทั้งหมดของพนักงาน (ตามคำนิยามในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน (เมื่อมีการประกาศใช้)) ซึ่งรวมถึงผลประโยชน์แก่พนักงานตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ (เมื่อมีการประกาศใช้) ผลประโยชน์ของพนักงาน หมายถึง สิ่งตอบแทนทุกรูปแบบที่จ่ายหรือค้างจ่ายจากกิจการหรือจัดหาโดยกิจการหรือแทนกิจการเพื่อแลกเปลี่ยนกับงานที่ทำให้แก่กิจการ นอกจากนี้ยังรวมถึงสิ่งตอบแทนที่จ่ายแทนบริษัทใหญ่ของกิจการอันเกี่ยวเนื่องกับกิจการ ค่าตอบแทนรวมถึง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงาน เช่น ค่าจ้าง เงินเดือน เงินสมทบประกันสังคม จำนวนที่คิดได้

จากการให้ลาพักประจำปีและลาป่วย ส่วนแบ่งกำไร และโบนัส (หากจ่ายภายใน 12 เดือนนับตั้งแต่วันที่สิ้นงวดบัญชี) และผลประโยชน์ที่ไม่ได้รับในรูปของ ตัวเงิน (เช่น การให้การรักษาพยาบาล การจัดหา ที่อยู่อาศัย ค่าพาหนะ และค่าสินค้าหรือบริการ ที่ให้เปล่าหรือได้รับการอุดหนุนโดยกิจการ) สำหรับ พนักงานที่ยังปฏิบัติงานอยู่กับกิจการ

- 2) ผลประโยชน์หลังออกจากงาน เช่น บำนาญ ผลประโยชน์อื่นเมื่อเกษียณอายุ เบี้ยประกันชีวิต และค่ารักษาพยาบาลหลังออกจากงาน
- 3) ผลประโยชน์ระยะยาวอื่นๆ ของพนักงานรวมถึง ผลตอบแทนในรูปการลางานสำหรับพนักงาน ที่ทำงานให้กับกิจการเป็นเวลานาน การลาต่อเนื่อง ที่นายจ้างยังคงจ่ายผลตอบแทนให้อยู่ ผลตอบแทน ที่ให้เนื่องจากครบรอบอายุงานหรือผลประโยชน์ การให้บริการที่ยาวนานอื่นๆ ผลประโยชน์ที่ เกี่ยวข้องกับความทุกข์ทรมานระยะยาว นอกจากนี้ ยังรวมส่วนแบ่งกำไร โบนัส และค่าตอบแทนที่จะ จ่ายในภายหน้าด้วย ซึ่งไม่ได้เป็นการจ่ายภายใน 12 เดือนหลังวันสิ้นงวด
- 4) ผลประโยชน์เมื่อถูกเลิกจ้าง และ
- 5) ผลประโยชน์ของพนักงานที่จ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์

ผู้บริหารสำคัญ	หมายถึง	บุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบในการวางแผน สั่งการ และควบคุมกิจกรรมต่างๆ ของกิจการ ไม่ว่าจะทางตรง หรือทางอ้อม ทั้งนี้ รวมถึงกรรมการของกิจการ (ไม่ว่าจะ ทำหน้าที่ในระดับบริหารหรือไม่)
รัฐบาล	หมายถึง	รัฐบาล ตัวแทนรัฐบาล และหน่วยงานที่คล้ายคลึงกัน ไม่ว่าจะในระดับท้องถิ่น ประเทศ หรือ ระหว่างประเทศ
กิจการที่เกี่ยวข้อง กับรัฐบาล	หมายถึง	กิจการที่อยู่ภายใต้การควบคุม การควบคุมร่วม หรือ ภายใต้อิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญของรัฐบาล

ความหมายของคำว่า “การควบคุม” และ “กิจการที่ดำเนินธุรกิจด้านการลงทุน” “การควบคุมร่วม” และ “มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ” กำหนดไว้ในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง งบการเงินรวม (เมื่อมีการประกาศใช้) มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การร่วมกิจการงาน (เมื่อมีการประกาศใช้) และมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วมและการร่วมค้า (เมื่อมีการประกาศใช้) ตามลำดับ และได้นำมาใช้ในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ โดยมีความหมายเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในมาตรฐานการรายงานทางการเงินเหล่านั้น

- 10 ในการพิจารณาความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ให้พิจารณาจากเนื้อหาของความสัมพันธ์มากกว่ารูปแบบทางกฎหมาย
- 11 ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ ลักษณะดังต่อไปนี้ไม่เป็นบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
 - 11.1 กิจการสองกิจการมีเพียงกรรมการคนใดคนหนึ่ง หรือผู้บริหารสำคัญคนใดคนหนึ่งร่วมกัน หรือเนื่องจากสมาชิกคนหนึ่งของผู้บริหารสำคัญของกิจการหนึ่งมีอิทธิพลเหนืออีกกิจการหนึ่ง
 - 11.2 ผู้ร่วมค้าสองรายเพียงแต่ทั้งสองควบคุมร่วมกันในการร่วมค้า
 - 11.3 กิจการเพียงแต่มีความสัมพันธ์ในการทำธุรกิจตามปกติกับกิจการดังต่อไปนี้ (แม้ว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวอาจกระทบต่อความเป็นอิสระในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจของกิจการ หรืออาจทำให้สามารถเข้ามามีส่วนเข้าร่วมในกระบวนการตัดสินใจของกิจการก็ตาม)
 - 11.3.1 ผู้ให้การสนับสนุนทางการเงิน
 - 11.3.2 สหภาพการค้า
 - 11.3.3 กิจการสาธารณูปโภค และ
 - 11.3.4 ส่วนงานและตัวแทนของรัฐบาล ซึ่งไม่มีการควบคุม การควบคุมร่วม หรือมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญเหนือกิจการที่เสนอรายงาน
 - 11.4 ลูกค้า ผู้ขาย เจ้าของสิทธิทางการค้า ผู้จัดจำหน่าย หรือตัวแทนโดยทั่วไป ที่กิจการมีรายการค้าด้วยในปริมาณที่มีนัยสำคัญ อันเป็นเพียงการพึ่งพาต่อกันทางเศรษฐกิจ
- 12 ในการกำหนดคำนิยามของกิจการที่เกี่ยวข้องกัน บริษัทร่วมให้รวมบริษัทย่อยของบริษัทร่วม และการร่วมค้าให้รวมบริษัทย่อยของการร่วมค้า ดังนั้นบริษัทย่อยของบริษัทร่วม และผู้ลงทุนซึ่งมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญเหนือบริษัทร่วมเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

การเปิดเผยข้อมูล

ทุกกิจการ

- 13 กิจการต้องเปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทใหญ่และบริษัทย่อยในทุกกรณี ไม่ว่าจะมีรายการระหว่างกันหรือไม่ กิจการต้องเปิดเผยชื่อของบริษัทใหญ่ และกิจการที่เป็นผู้ควบคุมสูงสุดในกิจการหากมิใช่เป็นบริษัทใหญ่ หากบริษัทใหญ่หรือกิจการที่เป็นผู้ควบคุมสูงสุดในกิจการไม่ได้จัดทำงบการเงินรวมเพื่อเสนอต่อสาธารณชน กิจการต้องเปิดเผยชื่อของบริษัทใหญ่ที่อยู่ในลำดับถัดขึ้นไปที่มีการจัดทำงบการเงินรวมเพื่อเสนอต่อสาธารณชนด้วย
- 14 กิจการต้องเปิดเผยความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันในทุกกรณีที่มีการควบคุมเกิดขึ้น ไม่ว่าจะมีรายการระหว่างกันหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินได้เข้าใจถึงผลกระทบที่มีต่อกิจการอันเป็นผลมาจากการมีความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
- 15 การเปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทใหญ่และบริษัทย่อยตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้เป็น การเปิดเผยเพิ่มเติมจากมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง งบการเงิน เฉพาะกิจการ (เมื่อมีการประกาศใช้) และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับส่วนได้เสียในกิจการอื่น (เมื่อมีการประกาศใช้)
- 16 ย่อหน้าที่ 13 หมายถึง บริษัทใหญ่ในลำดับถัดไป ซึ่งหมายถึงบริษัทใหญ่รายแรกในกลุ่มเหนือ บริษัทใหญ่ระหว่างกลาง (Immediate parent) ซึ่งเป็นผู้จัดทำงบการเงินรวมเพื่อเสนอต่อสาธารณชน
- 17 กิจการต้องเปิดเผยจำนวนคำตอบแทนที่จ่ายให้แก่ผู้บริหารสำคัญของกิจการเป็นยอดรวม และแยกประเภทดังต่อไปนี้
 - 17.1 ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงาน
 - 17.2 ผลประโยชน์หลังออกจากงาน
 - 17.3 ผลประโยชน์ระยะยาวอื่นๆ
 - 17.4 ผลประโยชน์เมื่อถูกเลิกจ้างงาน และ
 - 17.5 ผลประโยชน์ของพนักงานที่จ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์
- 17ก ในกรณีที่กิจการได้รับบริการด้านผู้บริหารสำคัญจากกิจการอื่น (“กิจการบริหาร”) กิจการ ไม่ต้องนำข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 17 มาปฏิบัติกับคำตอบแทนที่กิจการบริหารได้จ่ายหรือที่ จะต้องจ่ายให้แก่พนักงานหรือกรรมการของกิจการบริหาร
- 18 ในกรณีที่กิจการมีรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน กิจการต้องเปิดเผยลักษณะ ความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับรายการและ ยอดคงค้างของรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ที่จำเป็นในการทำความเข้าใจถึง ผลกระทบจากความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันที่อาจมีต่องบการเงิน ข้อกำหนดในการเปิดเผยนี้เป็นรายการที่เพิ่มขึ้นจากข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 17 ซึ่งกำหนด ให้เปิดเผยคำตอบแทนของผู้บริหารสำคัญ โดยกิจการต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

- 18.1 จำนวนเงินของรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
 - 18.2 จำนวนเงินของยอดคงค้าง รวมถึงภาระผูกพัน และ
 - 18.2.1 ข้อกำหนด และเงื่อนไข รวมถึงหลักประกัน (ถ้ามี) และลักษณะของสิ่งตอบแทนที่จะใช้ในการชำระยอดคงค้างดังกล่าว และ
 - 18.2.2 รายละเอียดของการค้ำประกันที่ให้หรือได้รับ
 - 18.3 ค่าเผื่อนหนี้สงสัยจะสูญที่เกี่ยวข้องกับจำนวนเงินของยอดคงค้าง และ
 - 18.4 หนี้สูญหรือหนี้สงสัยจะสูญที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในระหว่างงวดที่เกิดขึ้นจากบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
- 18ก กิจการต้องเปิดเผยจำนวนเงินค่าบริการด้านผู้บริหารสำคัญที่จ่ายให้กิจการบริหารที่แยกต่างหาก
- 19 ในการเปิดเผยข้อมูลตามย่อหน้าที่ 18 กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลแยกจากกันตามแต่ละประเภทดังต่อไปนี้
- 19.1 บริษัทใหญ่
 - 19.2 กิจการซึ่งมีการควบคุมร่วมใน หรือกิจการที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญเหนือกิจการ
 - 19.3 บริษัทย่อย
 - 19.4 บริษัทร่วม
 - 19.5 การร่วมค้าที่กิจการเป็นผู้ลงทุนการร่วมค้า
 - 19.6 ผู้บริหารสำคัญของกิจการหรือของบริษัทใหญ่ และ
 - 19.7 บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันอื่น ๆ
- 20 การจัดประเภทลูกหนี้และเจ้าหนี้ที่เป็นบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันในแต่ละประเภทตามที่ระบุในย่อหน้าที่ 19 นั้น เป็นข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูลที่เพิ่มเติมจากที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การนำเสนอทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) สำหรับข้อมูลที่ต้องแสดงในงบแสดงฐานะการเงินหรือในหมายเหตุประกอบงบการเงิน การจัดประเภทดังกล่าวจะช่วยให้การวิเคราะห์เกี่ยวกับยอดคงค้างและรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันทำได้อย่างครบถ้วนยิ่งขึ้น
- 21 ตัวอย่างของรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันที่กิจการต้องเปิดเผย
- 21.1 การซื้อหรือขายสินค้า (ไม่ว่าจะเป็นสินค้าสำเร็จรูปหรือไม่)
 - 21.2 การซื้อหรือขายอสังหาริมทรัพย์หรือสินทรัพย์อื่น
 - 21.3 การให้หรือรับบริการ
 - 21.4 การมีสัญญาเช่าหรือให้เช่า
 - 21.5 รายการโอนหรือรับโอนงานวิจัยและพัฒนา
 - 21.6 รายการโอนหรือรับโอนสิทธิที่เกิดขึ้นภายใต้สัญญาการให้หรือใช้สิทธิ
 - 21.7 รายการโอนหรือรับโอนที่เกิดขึ้นภายใต้ข้อตกลงการจัดการทางการเงิน (รวมถึงการกู้ยืมและการระดมทุนจากผู้ถือหุ้นที่ทำในรูปของเงินสดหรือในรูปแบบอื่น)
 - 21.8 การค้ำประกันหรือการใช้หลักประกัน

- 21.9 ภาระผูกพันในการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในกรณีที่มีเหตุการณ์ที่ระบุเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงสัญญาที่มีผลบังคับแล้ว¹ (ไม่ว่าจะมีการรับรู้หรือไม่) และ
- 21.10 การชำระหนี้สินแทนกิจการ หรือการที่กิจการชำระหนี้สินแทนบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
- 22 การที่บริษัทใหญ่หรือบริษัทย่อยที่มีส่วนร่วมในโครงการผลประโยชน์ ซึ่งทำให้มีความเสี่ยงร่วมกัน ในกลุ่มกิจการถือเป็นรายการระหว่างกิจการและบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน (ดูย่อหน้าที่ 42 ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน (เมื่อมีการประกาศใช้))
- 23 การเปิดเผยว่ารายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันเป็นไปตามเงื่อนไขทางการค้า เช่นเดียวกับรายการที่เกิดขึ้นกับบุคคลหรือกิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน จะทำได้ก็ต่อเมื่อกิจการสามารถพิสูจน์ได้ว่ารายการที่เกิดขึ้นเป็นไปตามเงื่อนไขที่ได้เปิดเผยไว้
- 24 กิจการอาจเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันโดยรวมรายการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันไว้ด้วยกัน เว้นแต่การแยกเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวจำเป็นต่อการทำความเข้าใจถึงผลกระทบของรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันที่มีต่อผลการดำเนินงานของกิจการ

กิจการที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาล

- 25 กิจการที่เสนอรายงานได้รับการยกเว้นจากข้อกำหนดการเปิดเผยข้อมูลในย่อหน้าที่ 18 สำหรับรายการและยอดคงค้างของรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน รวมถึงภาระผูกพันสำหรับรายการกับ
- 25.1 รัฐบาล ซึ่งเป็นผู้ควบคุม หรือควบคุมร่วมใน หรือมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญเหนือกิจการที่เสนอรายงาน และ
- 25.2 กิจการซึ่งเป็นกิจการที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากรัฐบาลเดียวกันนั้นเป็นผู้ควบคุม หรือควบคุมร่วมใน หรือมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญเหนือทั้งกิจการที่เสนอรายงานและกิจการอื่น
- 26 หากกิจการที่เสนอรายงานใช้ข้อยกเว้นตามย่อหน้าที่ 25 กิจการต้องเปิดเผยรายการระหว่างกันและยอดคงค้างที่เกี่ยวข้องตามที่กล่าวถึงในย่อหน้าที่ 25 ดังนี้
- 26.1 ชื่อของรัฐบาล และลักษณะของความสัมพันธ์กับกิจการที่เสนอรายงาน (กล่าวคือการควบคุม การควบคุมร่วม หรือมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ)

¹ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง *ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น* (เมื่อมีการประกาศใช้) ให้ความหมายของคำว่า สัญญาที่มีผลบังคับแล้ว หมายถึง สัญญาซึ่งคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายมิได้ปฏิบัติตามภาระผูกพัน หรือคู่สัญญาได้ปฏิบัติตามภาระผูกพันเป็นบางส่วนโดยเท่าเทียมกัน

- 26.2 ข้อมูลดังต่อไปนี้โดยมีรายละเอียดเพียงพอที่ทำให้ผู้ใช้งบการเงินของกิจการเข้าใจถึงผลกระทบของรายการกับกิจการที่เกี่ยวข้องที่มีต่องบการเงิน
- 26.2.1 ลักษณะของรายการและจำนวนเงินของแต่ละรายการที่มีนัยสำคัญ และ
- 26.2.2 สำหรับรายการอื่นซึ่งโดยรวมมีนัยสำคัญ แต่ว่าแต่ละรายการไม่มีนัยสำคัญ ควรเปิดเผยข้อบ่งชี้เชิงคุณภาพหรือเชิงปริมาณถึงขอบเขตของรายการ ประเภทของรายการที่เปิดเผยให้รวมรายการตามย่อหน้าที่ 21
- 27 ในการใช้ดุลยพินิจเพื่อกำหนดระดับของรายละเอียดที่ต้องเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดของย่อหน้าที่ 26.2 กิจการที่เสนอรายงานต้องพิจารณาถึงความใกล้ชิดของความสัมพันธ์ระหว่างกิจการที่เกี่ยวข้องกัน และปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องในการกำหนดระดับของความมีนัยสำคัญของรายการ เช่น การพิจารณาถึง
- 27.1 ความมีนัยสำคัญเมื่อพิจารณาถึงขนาด
- 27.2 รายการที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขทางตลาด
- 27.3 รายการที่อยู่นอกเหนือการดำเนินงานแบบปกติรายวัน เช่น การซื้อและขายธุรกิจ
- 27.4 รายการที่ได้มีการเปิดเผยข้อมูลให้หน่วยงานกำกับดูแล
- 27.5 การมีรายงานให้ผู้บริหารระดับสูง
- 27.6 รายการที่ต้องได้รับการอนุมัติโดยผู้ถือหุ้น

วันถือปฏิบัติและการปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง

- 28 กิจการต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2562 เป็นต้นไป โดยให้ปรับย้อนหลัง ทั้งนี้สนับสนุนให้นำไปใช้ก่อนวันถือปฏิบัติ หากกิจการถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้สำหรับงวดก่อนวันที่มีผลบังคับใช้ กิจการต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงดังกล่าวด้วย
- 28ก (ย่อหน้านี้ไม่เกี่ยวข้อง)
- 28ข (ย่อหน้านี้ไม่เกี่ยวข้อง)
- 28ค (ย่อหน้านี้ไม่เกี่ยวข้อง)

การยกเลิกมาตรฐานการบัญชีฉบับเดิม

- 29 มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ให้ใช้แทนมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน